

בְּדָקָא מְרִין. מָאן יוֹכֵחַ לְהַאי אַרְכָּא, מָאן יתְקַיִים בְּקַיִים דְּתִיה בִּין
הַאי זְמָנָא, וְעַל דָּא אֶצְטַעֲרִנָּא בְּנַפְשָׁאי.

אָמַר לֵיהּ, רַבִּי, הָא תַּיִנְנִין, (בראשית א) יְהִי אוֹר, יְהִי רָזִי. חֲזֹר וְאָמַר,
בְּתִשּׁוּבָה יתְקַדַּם כְּלָא. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אִי לָאו דְאָמַרְתָּ
הָכִי, אַחְסִימָנָא פּוּמִין לְמַצְפֵּי פּוּרְקָנָא כָּל יוֹמָא, דְכְּתִיב, (ישעיה לג) חֲסֹן
יְשׁוּעוֹת. מַהוּ יְשׁוּעוֹת, אֵלּוּ הַמְצַפִּים יְשׁוּעוֹת בְּכָל יוֹם.

מַה הוּא דְעַתּוּי דְרַבִּי אֶלְעָזָר. הִינְנוּ דְכְּתִיב, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי
אֲדַמַּת עֶפְרַיִם יִקְיָצוּ. מִשְׁמַע דְכְּתִיב מִיִּשְׁנֵי אֵלּוּ הֵם הַצַּדִּיקִים
הַנִּקְדָּמִים בְּחַיֵּיהֶם קוּדָם זְהוּ. וְכַמְּה שָׁנִים הֵם נִקְדָּמִים, רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמַר מְאֵתִים וְעֶשְׂרֵי שָׁנִים. רַבִּי יִצְחָק אוֹמַר, רַד"י שָׁנָה, דְכְּתִיב,
(במדבר כד) וַיִּרְדּוּ מִיַּעֲקֹב וְגו'. יר"ד שָׁנָה נִקְדָּמִים הַצַּדִּיקִים לְשֹׂאֵר כָּל
אָדָם. רַב נַחֲמָן אוֹמַר, לְפִי הַשִּׁיעוֹר שְׁנַבְלָה בְּעֶפְרַיִם. אָמַר לֵיהּ רַבִּי
יוֹסֵפִי, אִם בֶּן הַרְבֵּה תְּחִיּוֹת הוּוּ, אֶלְא כָּל תְּתַחֲיוֹת יִהְיוּ בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן,
וְהַאי דְאִתְמַר בְּחֻזֵּן (דניאל י) וְאִמַּת הַדְּבָר וְצָבָא גְדוּלָּה.

וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְבָּד הָרָעַב הָרֵאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם.
(בראשית כו) רַבִּי אַבְהוּ פָּתַח וְאָמַר, (שיר השירים א) עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ

לשון הקודש

וְכַמְּה שָׁנִים הֵם נִקְדָּמִים? רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמַר, מְאֵתִים וְעֶשְׂרֵי שָׁנִים. רַבִּי יִצְחָק
אוֹמַר, רַד"י שָׁנָה, שְׁכָתוּב (במדבר כד) וַיִּרְדּוּ
מִיַּעֲקֹב וְגו'. יר"ד שָׁנָה נִקְדָּמִים הַצַּדִּיקִים
לְשֹׂאֵר כָּל אָדָם. רַב נַחֲמָן אוֹמַר, לְפִי
הַשִּׁיעוֹר שְׁנַבְלָה בְּעֶפְרַיִם. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵפִי,
אִם בֶּן הַרְבֵּה תְּחִיּוֹת הוּוּ, אֶלְא כָּל
הַתְּחִיּוֹת יִהְיוּ בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, וְזֵהוּ שְׁנַאמַר
בְּחֻזֵּן, (דניאל י) וְאִמַּת הַדְּבָר וְצָבָא גְדוּלָּה.

וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְבָּד הָרָעַב הָרֵאשׁוֹן
אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם. רַבִּי אַבְהוּ פָּתַח
וְאָמַר, (שיר א) עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּמַסְבּוֹ נִרְדִּי

לְאֶרְךָ הַיּוֹם? מִי יתְקַיִים בְּקַיִים דְּתוּ בִּין
הַזְּמַן הַזֶּה, וְעַל כֵּן אֲנִי מַצְטַעֲרִי בְּנַפְשָׁי.
אָמַר לוֹ, רַבִּי, הִנֵּה שְׁנִינִי, יְהִי אוֹר – יְהִי
רָזִי. חֲזֹר וְאָמַר, בְּתִשּׁוּבָה יתְקַדַּם הַכָּל.
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אִם לָאו שְׁאִמַּרְתָּ בְּךָ,
הַסְמְנוּ אֶת הַפִּיּוֹת לְצַפּוֹת לְגֵאֲלָה כָּל יוֹם,
שְׁכָתוּב (יחזקאל לג) חֲסֹן יְשׁוּעוֹת. מַהוּ
יְשׁוּעוֹת? אֵלּוּ הַמְצַפִּים יְשׁוּעוֹת בְּכָל יוֹם.
מַהִי דְעַתּוּי שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר? הִינְנוּ מַה
שְׁכָתוּב וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדַמַּת עֶפְרַיִם יִקְיָצוּ.
מִמִּשְׁמַע שְׁכָתוּב מִיִּשְׁנֵי, אֵלּוּ הֵם
הַצַּדִּיקִים הַנִּקְדָּמִים בְּחַיֵּיהֶם קָדָם זְהוּ.

בְּמִסְבוֹ גִרְדֵי גִתָּן רִיחוֹ. דְּתַנִּינָן, אַרְבַּע תְּקוּפוֹת וְאַרְבַּע זְמַנִּים
 מְשׁוּנִים זֶה מִזֶּה יַעֲבְרוּ הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבָא. הָאֶחָד, אוֹתוֹ זְמַן יִשְׁנֵא
 הַחֲכָמָה בְּעוֹלָם וְיִשְׁנֵנוּ הַשָּׁנָה מֵה שָּׁלָא הִשְׁנֵנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם. דְּתַנִּינָן,
 אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, הַשָּׁנָה הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבָא, יוֹתֵר מִמְּלֹאכֵי
 הַשָּׁרָת דְּכֹתִיב, (ישעיה יא) כַּמִּים לַיָּם מְכַסִּים. הַשְּׁנֵי תַתְּעַסְקוֹן (חסר) עַד
 כּאן מִדְּרַשׁ הַנַּעֲלָם)

וַיִּשְׁאַלּוּ אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אַחְתִּי הִיא.

(בראשית כו) כְּמָה דְאָמַר אַבְרָהָם בְּגִין
 דְּשָׁכְנִיתָא הָזָה עִמּוּהָ וְעַם אֶתְתִּיחָה, וּבְגִין שְׁכִינְתָא
 קָאָמַר, דְּכֹתִיב, (משלי ז) אָמֹר לַחֲכָמָה אַחְתִּי אָתָּה. וְעַל
 דָּא אֶתְתַּקַּף וְאָמַר אַחְתִּי הִיא. תּוּ, אַבְרָהָם וַיִּצְחַק,
 הֲכִי אֶתְתַּחֲוִי, וַיִּנְדְּאֵי בְּגִין קָרָא דְכֹתִיב (שיר השירים ה) אַחְתִּי
 רַעֲיָתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי, וּבְגִין כֶּךָ וַדָּאֵי אֶתְתַּחֲוִי לֹון לֹוּמַר,
 אַחְתִּי הִיא, וְעַל דָּא אֶתְתַּקְּפוּ צְדִיקָיָא בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא.

לשון הקודש

אַחְתִּי הִיא, כְּמוֹ שְׂאָמַר אַבְרָהָם, מְשׁוּם
 שְׁשָׁכְנִינָה הִיתָה עִמּוֹ וְעַם אִשְׁתּוֹ, וּבְשִׁבִיל
 הַשְּׁכִינָה הוּא אָמַר, שְׁכֵתוּב (משלי ז) אָמַר
 לַחֲכָמָה אַחְתִּי אָתָּה, וְעַל כֵּן הַתְּחִיב וְאָמַר
 אַחְתִּי הִיא. עוֹד, אַבְרָהָם וַיִּצְחַק כֶּךָ רֵאוּי,
 שׁוֹנְדָאֵי מְשׁוּם הַפְּסוּק שְׁכֵתוּב (שיר ה) אַחְתִּי
 רַעֲיָתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי, וּמְשׁוּם כֶּךָ וַדָּאֵי
 גִּרְאָה לְהֵם לֹוּמַר אַחְתִּי הִיא, וְעַל כֵּן
 מִתְּחִילִים הַצְּדִיקִים בְּקַבְּ"ה.

גִּתָּן רִיחוֹ. שְׁשָׁנִינוּ, אַרְבַּע תְּקוּפוֹת
 וְאַרְבַּעַה זְמַנִּים מְשׁוּנִים זֶה מִזֶּה יַעֲבְרוּ
 הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבָא. הָאֶחָד – אוֹתוֹ זְמַן
 יִשְׁנֵא הַחֲכָמָה בְּעוֹלָם וְיִשְׁנֵנוּ הַשָּׁנָה מֵה
 שָּׁלָא הִשְׁנֵנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם. שְׁשָׁנִינוּ, אָמַר
 רַבִּי פִּנְחָס, הַשָּׁנָה הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבָא
 יוֹתֵר מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרָת, שְׁכֵתוּב (ישעיה יא)
 כַּמִּים לַיָּם מְכַסִּים. הַשְּׁנֵי תַתְּעַסְקוֹן. (חסר)

(עד כאן מדרש הנעלם)

וַיִּשְׁאַלּוּ אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר

וַיְהִי כִּי אָרְכוּ לוֹ שָׁם הַיָּמִים וְגו'. (בראשית כו) אֶת רִבְקָה

אֶשְׁתּוֹ וַיִּיקָא, (וְדַא שְׂכִינְתָא, כְּמָה דְעֵבֻדָּה זְרָה כְּתִיב בְּהַ (שמות

לב) וַיְקוּמוּ לְצַחֵק הָכִי נָמִי מִצַּחֵק אֶת) דָּא שְׂכִינְתָא דְהוֹת עֲמָה

דְּרִבְקָה. דְּבַר אַחַר, וְכִי סִלְקָא דְעֵתָךְ דִּיצַחֵק הָוָה

מִשְׁמַשׁ עֲרִסְיָה בִּימָמָא, דְּהָא תַנִּינָן יִשְׂרָאֵל קַדִּישִׁין

אִינוּן וְלֹא מִשְׁמַשֵּׁי עֲרִסְיָתוֹ בִּימָמָא, וַיִּצַּחֵק דְּהוֹה

קַדִּישׁ, הָוָה מִשְׁמַשׁ עֲרִסְיָה בִּימָמָא.

אֱלֹא, וְדַאי אַבִּימֶלֶךְ חֲכִים הָוָה, וְאִיהוּ אֶסְתַּבֵּל

בְּאַצְטִגְנִינוּתָא דִּילִיָּה, דְּאִיהוּ חֵלּוֹן. כְּתִיב

הֲכֹא (בראשית כו) בְּעַד חֵחֵלּוֹן, וְכְתִיב הֲתָם (שופטים ה) בְּעַד

חֵחֵלּוֹן נִשְׁקָפָה וְתַיַבֵּב אִם סִיסְרָא, מַה לְהֵלֵן

בְּאַצְטִגְנִינוּתָא, אֹנֶף הָכִי נָמִי בְּאַצְטִגְנִינוּתָא, וְחָמָא

דְּלֹא הָוָה כְּמָה דְּהוֹה אָמַר יִצְחָק. אֱלֹא וְדַאי אִיהוּ

מִצַּחֵק עֲמָה, וְאִיהִי אֶתְתִּיָּה. וְכִדְרִין (בראשית כו) וַיִּקְרָא

אַבִּימֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, יָאוֹת הָוָה

לשון הקודש

מִשְׁמַשׁ מִפְּתוֹ בַּיּוֹם.

אֱלֹא וְדַאי שְׂאֵבִימֶלֶךְ הָיָה חֲכָם, וְהוּא
הֶסְתַּבֵּל בְּאַצְטִגְנִינוּתוֹ שֶׁהוּא חֵלּוֹן.

כְּתִיב כְּאֵן בְּעַד חֵחֵלּוֹן, וְכְתוּב שָׁם (שופטים

ה) בְּעַד חֵחֵלּוֹן נִשְׁקָפָה וְתַיַבֵּב אִם סִיסְרָא.

מַה לְהֵלֵן בְּאַצְטִגְנִינוּת, אֹנֶף כְּאֵן

בְּאַצְטִגְנִינוּת. וְרָאָה שְׂלֵא הָיָה כְּמוֹ

שְׂאוּמֵר יִצְחָק, אֱלֹא וְדַאי הוּא מִצַּחֵק

וַיְהִי כִּי אָרְכוּ לוֹ שָׁם הַיָּמִים וְגו'. אֶת

רִבְקָה אֶשְׁתּוֹ - וַיִּיקָא, וְזוֹ הַשְׂכִּינָה. כְּמוֹ

שְׂעֵבֻדָּה זְרָה כְּתוּב בְּהַ וַיְקוּמוּ לְצַחֵק, כִּךְ גַּם מִצַּחֵק

אִתּוֹ זֹו שְׂכִינָה שְׁהִיָּתָה עִם רִבְקָה. דְּבַר

אַחַר, וְכִי תַעֲלֶה עַל דְּעֵתָךְ שְׂיִצַּחֵק הָיָה

מִשְׁמַשׁ מִפְּתוֹ בַּיּוֹם? שְׂהִרִי שְׁנִינָה,

יִשְׂרָאֵל הֵם קְדוּשִׁים וְלֹא מִשְׁמַשִּׁים

מִפְּתוֹם בַּיּוֹם, וַיִּצַּחֵק שְׁהִיָּה קְדוּשׁ הָיָה

אֲבִימֶלֶךְ לְמַעַבְדֵי לְיִצְחָק בְּמַה דְּעַבְדֵי לְאַבְרָהָם, בַּר
דְּהָא אוֹכַח לִיה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקַדְמוּתָא.

תָּא תָּזִי, כְּתִיב כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים
בְּמַקּוֹם הַזֶּה, אָמַר רַבִּי אַבְא, בְּגִין כֶּךָ אָמַר

אֲחֵתִי הִיא, בְּגִין לְאַתְדַּבְּקָא בְּשִׁכְנֵתָא, דְּכְתִיב, (משלי ז)
אֲמֹר לַחֲכָמָה אֲחֵתִי אָתָּה. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּבִתּוּ לָא

הָזֶה מְהִימְנוּתָא, דְּאִי מְהִימְנוּתָא אֲשַׁתְּכַח בִּינֵייהוּ, לָא
הָזֶה אֲעֻטְרִיךְ. אֲבָל מַגּוּ דְלָא הָזֶה בִּינֵייהוּ מְהִימְנוּתָא,

אָמַר הָכִי. וּבְגִין כֶּךָ אָמַר (בראשית ט) כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין
יִרְאֵת אֱלֹהִים (דף קמא ע"א) בְּמַקּוֹם הַזֶּה. אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים,

דָּא מְהִימְנוּתָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּגִין דְּלָא שְׂרִיָא שְׁכִינְתָא לְבַר
מֵאַרְעָא קַדִּישָׁא וְעַל דָּא אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים

בְּמַקּוֹם הַזֶּה, דְּלֹא אֲתַרִּיהּ הוּא, וְלָא שְׂרִיָא הָכָא.

לשון הקודש

אתָּה. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂבָהֵם לֹא הִיָּתָה
אֲמוּנָה. שְׂאֵם נִמְצְאָה בְּהֵם אֲמוּנָה, לֹא
הָיָה צְרִיךְ, אֲבָל מִתּוֹךְ שְׂלֹא הִיָּתָה
בִּינֵיהֶם אֲמוּנָה אָמַר כֶּךָ, וּמִשּׁוּם כֶּךָ
אָמַר, כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים
בְּמַקּוֹם הַזֶּה. אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים, זֶה
הָאֲמוּנָה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִשּׁוּם שְׂלֹא שׁוּרָה
הַשְּׁכִינָה מִחוּץ לְאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, וְעַל זֶה

עָמָה, וְהִיא אֲשַׁתּוּ. וְאִזּוּ וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ
לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, נֶאֱדָה
הָיָה לְאֲבִימֶלֶךְ לַעֲשׂוֹת לְיִצְחָק כְּמוֹ
שֶׁעָשָׂה לְאַבְרָהָם, רַק שֶׁזֶה הוֹכִיחַ אוֹתוֹ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִאשׁוֹנָה.

כֹּאֲרֵה, כְּתוּב כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאֵת
אֱלֹהִים בְּמַקּוֹם הַזֶּה. אָמַר רַבִּי אַבְא,
מִשּׁוּם כֶּךָ אָמַר אֲחֵתִי הִיא, כְּדִי לְהַדְּבִק
בְּשִׁכְנֵתָה, שְׁכַתּוּב אָמַר לַחֲכָמָה אֲחֵתִי

וַיִּצְחַק אֶת־תַּקְוָה בֵּיהּ בְּמַהֲיִמְנוּתָא, דְּחַמָּא דְּהָא שְׂכִינְתָא גּוֹ אֶתְתִּיה שְׂרָיָא.

וַיִּצְוּ אַבְיִמְלֶךְ אֶת כָּל הָעָם לֵאמֹר הַנּוֹגֵעַ בְּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוֹמָת (בראשית כו). תָּא חַזִּי, כַּמָּה אֲזִרִיךְ לְהוּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְרִשְׁיַעְיָא, בְּגִין הַהוּא טִיבוּ דְעֵבֵד עִם אַבְהָן קַמָּאי. דְּהָא בְּגִין דָּא לָא שְׁלִיטוּ בְּהוּ יִשְׂרָאֵל עַד לְבַתֵּר דְּרִין בְּתַרְאִין. יְאוּת עֵבֵד אַבְיִמְלֶךְ, דְּעֵבֵד טִיבוּ עִם יִצְחָק, דְּאָמַר לִיה (בראשית כ) הִנֵּה אֶרְצִי לְפָנֶיךָ בְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ שָׁב.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, חֲבַל עָלֵיהּוּ דְרִשְׁיַעְיָא, דְּטִיבוּתָא דְלַהוֹן לָאו אִיהוּ שְׁלִים, תָּא חַזִּי, עֶפְרוֹן בְּקַדְמוּתָא אָמַר, (בראשית כג) אֲדוּנִי שְׁמַעֲנִי הַשָּׂדֶה נִתְּתִי לָךְ וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לָךְ נִתְּתִיהּ וְגו'. וּלְבַתֵּר אָמַר, (בראשית כג) אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף וְגו', וּכְתִיב

לשון הקודש

שָׁלְטוּ בְּיִשְׂרָאֵל עַד לְאַחַר דְּוֵרוֹת אַחְרוּנִים. זָכָה עָשָׂה אַבְיִמְלֶךְ שֶׁעָשָׂה חֶסֶד עִם יִצְחָק שֶׁאָמַר לוֹ (לְאַבְרָהָם) הִנֵּה אֶרְצִי לְפָנֶיךָ בְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ שָׁב.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, חֲבַל עַל הַרְשָׁעִים שֶׁחֶסֶדִם אֵינּוּ שְׁלֵם. כֹּא רָאָה, עֶפְרוֹן אָמַר בְּהִתְחַלָּה, (בראשית כג) אֲדוּנִי שְׁמַעֲנִי הַשָּׂדֶה נִתְּתִי לָךְ וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לָךְ נִתְּתִיהּ וְגו'. וְאַחַר כֵּן אָמַר, אֶרֶץ אַרְבַּע

אֵין יֵרָאֵת אֱלֹהִים בְּמָקוֹם הַזֶּה, שָׂדֶה לֹא מְקוֹמוֹ וְלֹא שׂוּרָה כָּאֵן. וַיִּצְחָק הַחַזִּיק בּוֹ בְּאִמּוּנָה, שֶׁרָאָה שֶׁהִנֵּה הַשְׂכִּינָה שׂוּרָה בְּתוֹךְ אִשְׁתּוֹ.

וַיִּצְוּ אַבְיִמְלֶךְ אֶת כָּל הָעָם לֵאמֹר הַנּוֹגֵעַ בְּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוֹמָת כֹּא רָאָה כַּמָּה מְאֲרִיךְ לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרִשְׁיַעִים מְשׁוּם אוֹתוֹ הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִם הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהָרִי מְשׁוּם זֶה לֹא

(בראשית כג) וַיִּשְׁקֹל אַבְרָהָם לְעֶפְרוֹן וְגו', עוֹזֵר לְסוֹחֵר.
 אוֹף הָבֵא, כְּתִיב בְּקַדְמֵיטָא, הִנֵּה אֲרֻצֵי לְפָנֶיךָ וְגו'.
 וּלְבַתֵּר אָמַר לוֹ, (בראשית כו) יָלַךְ מֵעַמְנוֹ כִּי עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ
 מְאֹד. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, דָּא הוּא טִיבוּ דְעֵבֵד
 עֲמִי, דְלֹא נָסִיב מְדִילִיה אַבְימֶלֶךְ כְּלוּם, וְשִׁדְרִיה
 בְּכָל מְמוּזְנִיה, וּלְבַתֵּר אֲזַל בְּתַרִּיה, לְמַגְזֵר עֲמִי קַיִים.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יָאוּת עֵבֵד יִצְחָק, דְּהָא בְּגִין
 דִּידַע רָזָא דְחֻכְמָתָא, אֲשֶׁתִּדְל וְחָפֵר בִּירָא
 דְּמִיין, בְּגִין לְאַתְתַּקְפָּא בְּמַהִימְנוּתָא כְּדָקָא יָאוּת. וְכֵן
 אַבְרָהָם אֲשֶׁתִּדְל וְחָפֵר בִּירָא דְמִיָּא (וְכוּ יִצְחָק), יַעֲקֹב
 אֲשִׁיבָה לִיה מְתַתְּקֵן, וְיִתִּיב עֲלִיה וּכְלָהוּ אֲזִלוּ בְּתַרִּיה,
 וְאֲשֶׁתִּדְלוּ בְּגִין לְאַתְתַּקְפָּא בְּמַהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא
 כְּדָקָא יָאוּת.

לשון הקודש

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יָפָה עָשָׂה יִצְחָק,
 שֶׁהָרִי מִשּׁוּם שְׂיַדַע אֵת סוּד הַחֻכְמָה
 הַשְּׁתִדְל וְחָפֵר בְּאֵר מַיִם, כְּדִי לְהַתְחַזֵּק
 בְּאִמּוּנָה כְּרָאוּי. כֵּן אַבְרָהָם הַשְּׁתִדְל
 וְחָפֵר בְּאֵר מַיִם וְכוּן יִצְחָק. יַעֲקֹב כְּמָצָא
 אוֹתָהּ מְתַקְנָת וְיָשָׁב עָלֶיהָ, וְכָלֵם הִלְכוּ
 אַחֲרָיו וְהַשְּׁתִדְלוּ, כְּדִי לְהַתְחַזֵּק
 בְּאִמּוּנָה הַשְּׁלֵמָה כְּרָאוּי.

מֵאַתְּ שָׁקֵל כֶּסֶף וְגו'. וּכְתוּב וַיִּשְׁקֹל
 אַבְרָהָם לְעֶפְרוֹן וְגו', עֵבֵר לְסַחֵר. אִם
 כָּאֵן כְּתוּב בְּרֵאשׁוּנָה הִנֵּה אֲרֻצֵי לְפָנֶיךָ
 וְגו', וְאַחַר כֵּךְ אָמַר לוֹ יָלַךְ מֵעַמְנוֹ כִּי
 עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר,
 זֶה הַחֲסֵד שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ – שְׁלֹא לָקַח מִשָּׁל
 אַבְימֶלֶךְ כְּלוּם, וְשִׁלְחוּ עִם כָּל מְמוּזְנֵי,
 וְאַחַר כֵּךְ הִלְךְ אַחֲרָיו לְכַרוֹת עִמּוֹ
 בְּרִית.

וְהִשְׁתָּא יִשְׂרָאֵל אֶתְתַּקְפוּ בֵּיהּ בְּרִיזֵי דְפַקְוּדֵי
 אֹרִייתָא, בְּגוֹן דְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא אֶתְתַּקְפוּ
 בַּר נָשׁ בְּצִיצִית דְּאִיהוּ מְצוּהָ, וְבַר נָשׁ אֶתְעַטְפוּ בֵּיהּ.
 הָכִי נָמִי בְּתַפְלֵי דְמִנְחָ אֲרִישִׁיהּ וּבְדַרוּעִיהּ, דְּאִינוּן
 רְזָא עֲלָאָה כְּדָקָא חַזִּי. בְּגִין דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֶשְׁתַּבַּח בֵּיהּ בְּבַר נָשׁ דְּאֶתְעַטְר בֵּיהּ בְּתַפְלוּי וְאֶתְעַטְפוּ
 בְּצִיצִית, וְכֻלָּא רְזָא דְמְהִימְנוּתָא עֲלָאָה.

וְעַל דָּא, מָאן דְּלֹא אֶתְעַטְפוּ בְּהַאי, וְלֹא אֶתְעַטְר
 לְאֶתְתַּקְפָּא בְּתַפְלֵי בְּכָל יוֹמָא. דְּמִי לִיהּ דְּלֹא
 שְׂרִיא עֲמִיהּ מְהִימְנוּתָא, וְאֶתְעַדֵּי מִנִּיהּ דְּחִילוּ
 דְּמֵאֲרִיהּ, וְצִלוּתִיהּ לָאוּ צִלוּתָא כְּדָקָא יְאוּת. וּבְגִין כֶּךָ
 אֲבָהֵן הָווּ מִתְתַּקְפֵּי גוּ מְהִימְנוּתָא עֲלָאָה, בְּגִין דְּבִירָא
 עֲלָאָה דְרְזָא דְמְהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא שְׂרִיא בֵּיהּ.

לשון הקודש

וְעַל כֵּן, מִי שְׁלֹא מִתְעַטֵּף בְּזָה וְלֹא
 מִתְעַטֵּר לְהִתְחַזֵּק בְּתַפְלֵין בְּכָל יוֹם,
 דּוֹמָה לוֹ שְׂאִין שׁוֹרֵה עִמּוֹ הָאֲמוּנָה, וְסָר
 מִמְּנוּ פִתְחַד רְבוּנוּ, וְתַפְלָתוֹ אִינְהּ תַפְלָה
 כְּרָאוּי. וּמִשׁוּם כֶּךָ הֵיוּ הָאֲבוֹת
 מִתְחַזְקִים בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הָעֲלִיוֹנָה,
 מִשׁוּם שְׁבָאָר הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל סוּד הָאֲמוּנָה
 הַשְּׁלֵמָה שׁוֹרֵה בּוֹ.

וְכַעַת יִשְׂרָאֵל מִתְחַזְקִים בּוֹ בְּסוּדוֹת
 שֶׁל מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּל יוֹם וַיּוֹם
 מִתְחַזֵּק אָדָם בְּצִיצִית, שֶׁהִיא מְצוּהָ,
 וְאָדָם מִתְעַטֵּף בָּהּ. כֶּךָ גַּם בְּתַפְלֵין
 שֶׁמְנִיחַ עַל רֵאשׁוֹ וּבְזוֹרְעוֹ, שֶׁהוּא סוּד
 עֲלִיוֹן כְּרָאוּי, מִשׁוּם שֶׁהַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נִמְצָא בְּאָדָם שֶׁמִתְעַטֵּר בּוֹ בְּתַפְלֵין
 וּמִתְעַטֵּף בְּצִיצִית, וְהֵבֵל סוּד הָאֲמוּנָה
 הָעֲלִיוֹנָה.